

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยทำการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวคิดเบื้องต้นในการทำ ความเข้าใจประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนที่ผ่านการบ่มเพาะของนักเรียนเตรียมทหารตำแหน่ง นักเรียนบังคับบัญชา แนวคิดเบื้องต้นนี้ ผู้วิจัยใช้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างคำถามการสัมภาษณ์ ทั้งนี้แนวคิดดังกล่าวก็มีได้เป็นแนวคิดที่จะจำกัดความคิดหรือจำกัดการตีความในการวิเคราะห์ ข้อมูลตามวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา แนวคิดเบื้องต้นที่ผู้วิจัยได้ทบทวนมา มี ดังต่อไปนี้

1. ความเข้มแข็งอดทน (Hardiness)

แนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกเป็นแนวคิดที่ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาให้บุคคลมี ความสุข ให้บุคคลคงสภาพที่ดีไว้ได้ ซึ่งลักษณะบุคลิกภาพความเข้มแข็งอดทนเป็นลักษณะ บุคลิกภาพของบุคคลลักษณะหนึ่ง ที่สนับสนุนให้บุคคลคงสภาพที่ดีไว้ได้ บุคลิกภาพ ความเข้มแข็งอดทนทำหน้าที่เสมือนตัวต้านทาน เมื่อบุคคลประสบกับสภาวะเครียดจากเหตุการณ์ ในชีวิตหรือเผชิญกับสถานการณ์ความเครียดที่รุนแรงในชีวิต โดยได้มีการศึกษาบุคลิกภาพความ เข้มแข็งอดทน ดังต่อไปนี้

ความหมายของความเข้มแข็งอดทน

ในภาวะที่บุคคลต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด บางคนสามารถเผชิญกับ เหตุการณ์นั้นได้และยังสามารถลดความเครียดที่เกิดขึ้นได้ด้วย ในขณะที่บางคนไม่สามารถเผชิญ กับความเครียดนั้นได้ ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากลักษณะของบุคคลที่เป็นปัจจัยช่วยลดความเชื่อมโยง ระหว่างเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดกับความเจ็บป่วย ที่เรียกว่า บุคลิกภาพที่เข้มแข็ง (Hardy Personality) หรือ มีความเข้มแข็งอดทน (Hardiness) (Kobasa, 1982 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551)

Suzanne C. Kobasa คือผู้เสนอแนวคิด ความเข้มแข็งอดทน โดยตั้งข้อสังเกตว่า บุคคล หลายคนที่ได้ประสบสถานการณ์ในชีวิตที่ก่อให้เกิดความเครียดในระดับสูง บางคนสามารถเผชิญ ความเครียดได้โดยที่ไม่เกิดความเจ็บป่วย แต่บางคนเกิดความเจ็บป่วย จึงทำให้ Kobasa สนใจ ศึกษาสาเหตุที่ทำให้บุคคลมีความต้านทานต่อความเครียดสูงโดยไม่เกิดความเจ็บป่วยตามมา ซึ่ง

ผลการศึกษาพบว่า บุคคลที่สามารถเอาชนะความเครียดในระดับสูงโดยไม่เกิดความเจ็บป่วย มีลักษณะบุคลิกภาพหรือปัจจัยส่วนบุคคลที่คล้ายกันเรียกว่าความเข้มแข็งอดทน ซึ่งความเข้มแข็งอดทนจะทำหน้าที่เหมือนแหล่งทรัพยากรในการฟื้นฟูพลังในการเผชิญกับสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียดในชีวิต และช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญและจัดการความเครียดได้ (Kobasa, 1979 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551)

บุคลิกภาพที่เข้มแข็งอดทนสร้างอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดอัตถิภาวะนิยม (Existentialism) ที่มีแนวคิดที่ว่า มนุษย์มีการดำรงอยู่ในโลก (Being-in-the World) หรือ Dasein อันเป็นหลักการพื้นฐานของแนวคิดปรัชญาอัตถิภาวะนิยม มนุษย์กับโลกไม่สามารถแยกออกจากกันได้ มนุษย์จึงให้ความหมายในการดำรงอยู่ของตนและแก่สิ่งรอบตัวที่มีอยู่อย่างเป็นตัวของมันเองในโลก (Hall & Lindzey, 1970) การให้ความหมายในสิ่งที่มนุษย์เป็นไม่เคยคงที่แต่เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่มนุษย์เปิดเผยออกมาในสิ่งใหม่เกี่ยวกับเขาและโลก (Kobasa และ Maddi, 1977) มนุษย์เข้าใจในความเป็นตัวตนของตนและรู้ว่าภาวะการดำรงอยู่แห่งตนเป็นสิ่งที่ชั่วคราวเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลเวลาและสถานการณ์ ซึ่งทำให้มนุษย์เกิดภาวะวิตกกังวล (Langdridge, 2007) จากพื้นฐานของแนวคิดอัตถิภาวะนิยม (Existentialism) ว่าการดำรงอยู่ของมนุษย์เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ชีวิตต้องมีการเปลี่ยนแปลง และมนุษย์ต้องเผชิญกับความเครียดที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น ความเครียดและเหตุการณ์ในชีวิตจึงเป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์พัฒนาตนเอง (Kobasa และ Maddi, 1977) แนวคิดบุคลิกภาพที่เข้มแข็งอดทนจึงถูกสร้างขึ้นอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดอัตถิภาวะนิยม (Existentialism) นี้

ความเข้มแข็งอดทน (Hardiness) หมายถึง กลุ่มของลักษณะส่วนบุคคลซึ่งทำหน้าที่เสมือนตัวต้านทาน เมื่อบุคคลประสบกับภาวะเครียดจากเหตุการณ์ในชีวิต (Kobasa, 1982 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ การผูกมัดตนเอง (Commitment) ความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ (Control) และความท้าทาย (Challenge) องค์ประกอบทั้ง 3 ประการ มีรายละเอียดดังนี้

1. การผูกมัดตนเอง (Commitment) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่สามารถมองเห็นคุณค่า ความสำคัญในสิ่งที่ตนเองสนใจ และตัดสินใจลงมือกระทำกิจกรรมที่ปฏิบัติได้จริงตามเป้าหมายของชีวิต เห็นความสำคัญของการลงมือกระทำด้วยตนเอง ความสามารถนี้ ทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะผูกมัดตนเองกับสถานการณ์ในชีวิต ในความสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือในสถาบันทางสังคม ส่งผลให้บุคคลเลือกลงมือทำกิจกรรมที่เขาต้องรับผิดชอบด้วยความเต็มใจและทุ่มเท มีความตั้งใจจริงในการกระทำ รู้สึกว่าตนมีส่วนร่วม เป็นเจ้าของงานที่ได้รับตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มที่ พร้อมที่จะกระทำกิจกรรมนั้น อย่างสุดกำลัง แม้ว่าสถานการณ์นั้นจะมีความยุ่งยาก มีความอดทนอดกลั้นไม่ย่อท้อ ต่ออุปสรรค มุ่งมั่นในบทบาทของตนเองต่อสังคม พยายามเรียนรู้การอยู่

ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และสามารถนำแหล่งสนับสนุนทางสังคมที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการแก้ปัญหา ความมุ่งมั่น ผูกมัดตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากภายใน หรือ จากการชักนำของผู้อื่นจะช่วยปกป้องบุคคลจากความเจ็บป่วยอันเนื่องจากผลของความเครียดได้ ทำให้ผ่อนคลาย และถ้าเหตุการณ์หรือสถานการณ์นั้นอาจมีอันตราย การผูกมัดตนเองก็จะช่วย เป็นตัวกันชนหรือเกราะป้องกัน บุคคลจะรู้ว่าตัวเองเข้าไปเกี่ยวข้องและรู้ว่าทำไมตนเองจึงเลือกเข้า เกี่ยวข้องด้วย นอกจากนี้ด้วยความรู้สึกผูกพันที่แตกต่างกัน บุคคลจะสร้างเป้าหมายและให้ลำดับ ความสำคัญที่แตกต่างกัน บุคคลมีความสามารถในการตัดสินใจว่าจะทำเพื่อเป้าหมายใดและควร ยึดถือคุณค่าข้อใด ความเข้าใจตนเองเช่นนี้เป็นโครงสร้างภายในตัวบุคคลที่แข็งแกร่ง บุคคลที่มี การผูกมัดตนเองจะมีทักษะและความสามารถในการแก้ปัญหาและมีทักษะในการสร้าง สัมพันธภาพระหว่างบุคคลได้ดี อันเป็นพื้นฐานของความสำเร็จในการทำกิจกรรมต่างๆ ในทางตรง ข้าม หากบุคคลขาดการผูกมัดตนเอง เขาจะมองไม่เห็นคุณค่าความสำคัญของกิจกรรมที่ตน ต้องการรับผิดชอบ ทำให้ไม่สนใจหรือหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมนั้นๆ และขาดทักษะในการ แก้ปัญหา ไม่สามารถนำแหล่งสนับสนุนทางสังคมที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ส่งผล ให้ประสบการณ์ล้มเหลวอยู่เสมอเมื่อต้องเผชิญเหตุการณ์เหล่านั้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเกิด ความเครียดได้ง่าย (Kobasa, 1982 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551)

2. ความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ (Control) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความ เชื่อว่าตนสามารถควบคุมและมีอิทธิพลเหนือการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ที่เข้ามาในชีวิต บุคคลจะมองเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียดในชีวิตว่า สามารถทำนายล่วงหน้า กำหนดทิศทาง และปรับเปลี่ยนได้ ไม่ได้เกิดจากโชคชะตาหรืออำนาจของผู้อื่น เหตุการณ์เป็นผลของการกระทำ ของตนเองที่ตนเองต้องรับผิดชอบ แม้สถานการณ์นั้นอาจจะนำความยุ่งยากหรือนำความเสียหาย มาสู่ตน บุคคลจะยอมรับว่าสิ่งนั้นเป็นผลจากการกระทำที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้และสามารถวางแผนเพื่อ เผชิญกับสถานการณ์นั้นได้อย่างไม่เครียด บุคคลที่สามารถควบคุมสถานการณ์มักจะเชื่อมั่นใน ตนเอง กล่าวถึงมีกิจกรรมต่างๆ เชื่อว่า ตนเองสามารถควบคุมตนเองให้มีวินัย อยู่ใน บรรทัดฐานของสังคม สามารถจัดการบริหารสิ่งต่างๆ ทั้งทางด้านการทำงาน ครอบครัวยุทธศาสตร์ สุขภาพตนเอง ซึ่งมีการวิจัยช่วยยืนยันว่าความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ ช่วยลดความ รุนแรงของอันตรายทางสุขภาพที่เกิดขึ้นจากความเครียดได้ ความสามารถในการควบคุม สถานการณ์พัฒนาจากการเลี้ยงดูที่เอื้อต่อการมีประสบการณ์เรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อทำงานสำเร็จ จะเกิดความรู้สึกมั่นใจและพัฒนาประสบการณ์ที่จะช่วยในการจัดการกับสิ่งต่างๆ ได้อย่าง ไม่เครียด ในทางตรงข้าม หากบุคคลขาดประสบการณ์ในการควบคุมสถานการณ์ เขาจะไม่มั่นใจ ในความสามารถของตนเอง เชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตต้องอาศัยคนอื่นเป็นผู้ตัดสินใจ มองว่า ตนเองไร้พลังอำนาจ ไม่สามารถเปลี่ยนเหตุการณ์ที่ประสบได้ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง รับรู้

ตนถูกคุกคาม หรือกำลังอยู่ในอันตรายไม่ปลอดภัย เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตบุคคลนั้น จึงเกิดความเครียดได้ง่าย (Kobasa, 1982 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551)

3. ความท้าทาย (Challenge) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อว่า ชีวิตย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และมองว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นเรื่องธรรมดา มากกว่าเป็นสิ่งที่ยุ่งยาก คนที่มีลักษณะท้าทายจะมองเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียดเป็นโอกาส เป็นสิ่งจูงใจที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้กับตนเองมากกว่าที่จะเป็นการคุกคามความมั่นคงในชีวิต ดังนั้นบุคคลจึงมองสิ่งที่เปลี่ยนแปลงว่าเป็นสิ่งที่คาดคะเนได้ และทำให้เกิดการพัฒนา เกิดการเรียนรู้จากการเผชิญเหตุการณ์ในชีวิต และรับรู้ว่าการประสบการณ์เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทาย บุคคลที่มองชีวิตในลักษณะท้าทายจะสนใจและปรารถนาที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ที่เกิดขึ้น สามารถมองเห็นสิ่งดีของการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ต่างๆ เห็นว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดองค์ความรู้ ทำให้พยายามศึกษาค้นคว้า และสามารถเข้าใจเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล ทำให้สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นว่าเป็นโอกาสมากกว่าเป็นวิกฤต ยอมรับและเรียนรู้สิ่งต่างๆ อยู่เสมอ บุคคลจะมองว่าสถานการณ์ความเครียดในชีวิตนั้นเป็นเหมือนโอกาสที่ก่อให้เกิดความเจริญของงานส่วนบุคคล อีกทั้งยังเป็นโอกาสที่จะตอบสนองต่อสิ่งที่ไม่คาดหวัง จะเปิดใจกว้าง ยอมรับและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะมีความยุ่งยากเพียงใดก็ตาม ทำให้ไม่เกิดความเครียดมากเกินไปจนก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ (Kobasa, 1982 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551)

พัฒนาการของบุคลิกภาพเข้มแข็งอดทน

ความเข้มแข็งอดทนมีพื้นฐานมาจากแนวคิดทฤษฎีอัตถิภาวะนิยม (Existential theory) ซึ่ง อธิบายการพัฒนาลักษณะต่างๆ ของบุคคลว่า มาจากการพัฒนาความสามารถ ความเชื่อ ค่านิยม ตั้งแต่ระยะแรกของชีวิตและพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จากประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต จนหล่อหลอมเป็นแกนสำคัญของบุคลิกภาพ มีการพัฒนาองค์ประกอบให้เกิดความเข้มแข็งขึ้นเป็นบุคลิกภาพโดยรวม (Kobasa & Maddi, 1977 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ลักษณะของการพัฒนาที่สำคัญ มีดังนี้

1. บุคลิกภาพของบุคคลจะพัฒนาอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอตามวิถีชีวิตของแต่ละบุคคล
2. การพัฒนาเกิดขึ้นจากประสบการณ์ในการเผชิญกับเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ที่ทำให้บุคคลต้องมีการปรับตัวตามวิธีการต่างๆ เพื่อให้ตนเองดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติสุข
3. การพัฒนาเกิดขึ้นได้จากการเปลี่ยนแปลงในชีวิต ทำให้บุคคลมีการเจริญเติบโตตามวัยตามธรรมชาติ

Maddi และ Kobasa (1991 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า ความเข้มแข็งอดทนสามารถพัฒนาให้เกิดมีขึ้นได้ ในระยะเริ่มแรกของชีวิตด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน

ระหว่างบิดามารดาและบุตร ภายใต้บรรยากาศการเลี้ยงดูแบบรักและสนับสนุนให้เด็กได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน แม้ว่าความเข้มแข็งอดทนจะพัฒนามาจากระยะต้นของชีวิต แต่ก็สามารถเสริมสร้างและดำรงไว้ได้ตลอดชีวิต จากปฏิสัมพันธ์กับครู กลุ่มเพื่อนในวัยเรียน การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา เจ้านายและเพื่อนร่วมงาน การพัฒนาความเข้มแข็งอดทนจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ เป็นการวางรากฐานความเข้มแข็งอดทน ตั้งแต่ระยะแรกของชีวิต Maddi และ Kobasa (1991 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ได้เสนอการพัฒนาความเข้มแข็งอดทนโดยการใช้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตร ดังนี้

การผูกมัดตนเอง (Commitment) พัฒนามาจากการเลี้ยงดูที่มีความรักซึ่งกันและกัน พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนให้เด็กได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน พัฒนาความรู้สึกปลอดภัย และได้รับประสบการณ์ความรู้สึกพึงพอใจในความสำเร็จของตน เป็นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง พัฒนาให้เด็กกล้าคิด กล้าทำ และนำไปสู่ความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถตัดสินใจลงมือกระทำกิจกรรมต่างๆ ได้ด้วยตนเอง เมื่อเด็กพบกับอุปสรรค พ่อแม่ควรที่จะชี้แนะ สนับสนุนให้เด็กเกิดการพัฒนา มากกว่าเข้าไปช่วยเหลือหรือทำทุกอย่างแทนเด็ก เพื่อให้เด็กประสบความสำเร็จในการทำงานอยู่เสมอ ซึ่งไม่ได้ช่วยให้เด็กพัฒนาความรู้สึกพึงพอใจในความสามารถของตนเอง หากกิจกรรมที่เด็กทำยากเกินไปก็ไม่เอื้อต่อการพัฒนาการผูกมัดตนเองเช่นกัน (Maddi และ Kobasa, 1991 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551)

การควบคุมสถานการณ์ (Control) พัฒนามาจากการสอนให้เด็กมีวินัยในตนเอง สนับสนุนให้เด็กรับผิดชอบต่อตนเอง กิจกรรมที่让孩子ทำความยากง่ายในระดับปานกลาง การเรียนรู้การทำงานให้สำเร็จ เด็กจะต้องใช้ความสามารถในการจัดการด้วยตนเอง บางครั้งอาจต้องอาศัยความช่วยเหลือสนับสนุนจากพ่อแม่บ้าง เมื่องานสำเร็จเด็กจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองที่สามารถจัดการหรือควบคุมเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ แต่หากเด็กได้รับประสบการณ์หรืองานที่พ่อแม่ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือ ทำให้งานนั้นยากเกินกว่าที่เขาจะทำให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเองที่จะจัดการควบคุม ต้องอาศัยผู้อื่นอยู่เสมอ หรือหากพ่อแม่ให้ความช่วยเหลือมากเกินไป เด็กก็จะไม่ได้พัฒนาความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ (Maddi และ Kobasa, 1991 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551)

ความท้าทาย (Challenge) พัฒนามาจากการอธิบายของพ่อแม่แก่เด็ก เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิตว่า การเผชิญการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่ดีที่ทำให้เกิดการพัฒนา และเป็นประสบการณ์ที่เด็กควรได้รับ พ่อแม่ต้องชี้ให้เด็กเห็นในส่วนของเหตุการณ์เหล่านั้น ทำให้เด็กมองโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีมากกว่ามองว่าเป็นสิ่งที่เลวร้าย เป็นอันตรายคุกคามต่อความเป็นสุข พ่อ แม่ ต้องสอนวิธีให้เด็กปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและมีความสุขต่อการเผชิญเหตุการณ์ทุกรูปแบบ การชี้ให้เด็กเห็นการพัฒนาหรือผลสำเร็จเมื่อเด็กสามารถปรับตัวให้

ตอบสนองความต้องการของตนเองได้โดยมีพ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดี จะพัฒนาความเชื่อในการมองชีวิตในทางที่ดีมากกว่ามองว่าเป็นสิ่งเลวร้าย (Maddi และ Kobasa, 1991 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งอดทน

ความเข้มแข็งอดทนเป็นลักษณะบุคลิกภาพที่พัฒนามาตั้งแต่ระยะแรกของชีวิต ภายใต้บรรยากาศการเลี้ยงดูและการมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล แต่อย่างไรก็ตาม มีการวิจัยและศึกษาปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งอดทน คือ การสนับสนุนทางสังคมและประสบการณ์ของบุคคล ดังนี้

1. การสนับสนุนทางสังคม

Maddi และ Kobasa (1991 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) กล่าวว่า ลักษณะความเข้มแข็งอดทน พัฒนาตั้งแต่ระยะเริ่มแรกของชีวิตจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรภายใต้บรรยากาศการเลี้ยงดูแบบรักและสนับสนุนให้เด็กได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน บิดาและมารดานับว่าเป็นแหล่งสนับสนุนทางสังคมแรกที่เกิดลักษณะความเข้มแข็งอดทน นอกจากนี้ Pagana (1990 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ทำการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการประเมินสถานการณ์ โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งอดทน การสนับสนุนทางสังคม กับการประเมินสถานการณ์ในการฝึกปฏิบัติงานครั้งแรกของนักศึกษาพยาบาล พบว่า การสนับสนุนทางสังคมและความเข้มแข็งอดทนสัมพันธ์ทางบวกกับการประเมินสถานการณ์ว่า การฝึกปฏิบัติงานครั้งแรกมีลักษณะท้าทาย และแหล่งสนับสนุนทางสังคมที่สำคัญในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล ได้แก่ อาจารย์นิเทศก์ พยาบาลประจำการ ซึ่งต้องเป็นต้นแบบที่ดีให้แก่ศึกษาในด้านลักษณะความเข้มแข็งอดทน และ Harrison, Loiselle, Duquette และ Semenic (2002 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ได้ทำการศึกษา ความเข้มแข็งอดทน แหล่งสนับสนุนการทำงานและความเครียด ระหว่างผู้ช่วยพยาบาลและพยาบาลวิชาชีพ พบว่าผู้ช่วยพยาบาลที่มีความเข้มแข็งอดทนในระดับสูงนั้น จะมีแหล่งสนับสนุนการทำงาน ดังนั้น การสนับสนุนทางสังคมจึงเป็นปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งอดทน

2. ประสบการณ์ของบุคคล

ความเข้มแข็งอดทนของบุคคลพัฒนาจากความสามารถ ความเชื่อ ค่านิยม ตั้งแต่ระยะแรกของชีวิตและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากประสบการณ์จนหล่อหลอมกลายเป็นแกนของบุคลิกภาพ การพัฒนาเกิดขึ้นจากการได้รับประสบการณ์การเผชิญต่อเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ที่ทำให้บุคคลต้องปรับตัวเพื่อให้ตนเองดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข การเปลี่ยนแปลงในชีวิตและการ

เจริญเติบโตตามวัย (Kobasa & Maddi, 1977 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ดังผลการศึกษาของ Hegge, Melcher, และ William (1999 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ที่พบว่า ความเข้มแข็งอดทนของนักศึกษาพยาบาลสูงกว่าคนทั่วไปเล็กน้อย เพราะนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ทำการศึกษาได้ผ่านประสบการณ์การทำงานมาก่อนหน้าที่จะเข้าศึกษาวิทยาลัยพยาบาล ประสบการณ์ในชีวิตของบุคคลจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งอดทน จากการศึกษาของ Nicholas และ Leuner (1999 อ้างถึงใน สิริกาญจน์ สง่า, 2551) ยังพบอีกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการผูกมัดตนเอง การมีอำนาจควบคุม และความรู้สึกรักษาทำให้อยู่เป็นประจำจะมีระดับความเข้มแข็งอดทนสูงเนื่องจากการที่บุคคลมีประสบการณ์การแก้ไขปัญหาหรือเผชิญหน้ากับปัญหาบ่อยครั้ง ย่อมเกิดการเรียนรู้ ค้นคว้าและมีวิธีที่จะจัดการหรือเผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้นในครั้งต่อมา ได้อย่างเหมาะสม

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความเข้มแข็งอดทน เห็นได้ว่า ความเข้มแข็งอดทนเป็นลักษณะบุคลิกภาพที่ทำหน้าที่เป็นตัวต้านทานความเครียดและสนับสนุนให้บุคคลคงสภาวะสุขภาพที่ดีไว้ได้ เมื่อบุคคลประสบกับสภาวะเครียดจากเหตุการณ์ในชีวิต โดยความเข้มแข็งอดทนมีลักษณะร่วมสำคัญ 3 ลักษณะ ประกอบด้วย การผูกมัดตนเอง (Commitment) การควบคุมสถานการณ์ (Control) และความท้าทาย (Challenge) สำหรับการพัฒนาศรั้งเสริมความเข้มแข็งอดทนสามารถพัฒนาศรั้งเสริมได้ตั้งแต่ระยะแรกของชีวิต ด้วยบรรยากาศการเลี้ยงดูและการมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่ นอกจากนี้ การสนับสนุนทางสังคม และประสบการณ์ของบุคคล ก็เป็นปัจจัยที่ช่วยพัฒนาศรั้งเสริมความเข้มแข็งอดทนด้วย ทั้งนี้ ความเข้มแข็งอดทนสามารถพัฒนาศรั้งเสริมได้อย่างต่อเนื่องตามวิถีการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล ตลอดจนสามารถดำรงไว้ได้ตลอดชีวิต

2. นักเรียนเตรียมทหาร

โรงเรียนเตรียมทหารมีประวัติและความเป็นมาของการก่อตั้ง เนื่องจากกระทรวงธรรมการได้ประกาศใช้แผนการศึกษาชาติ ฉบับพุทธศักราช 2479 ซึ่งให้ยุบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 7 และ 8 จากสายสามัญศึกษา และจัดการศึกษาสายอาชีวศึกษาต่อเนื่องกับสายสามัญศึกษา ดังนั้นสถาบันชั้นอุดมศึกษาต่างๆ จึงต้องจัดตั้งโรงเรียนเตรียมของตนเองโดยใช้เวลา 2 ปี และมีหลักสูตรเทียบเท่าชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 7 และ 8 เดิม (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

โรงเรียนเตรียมนายร้อยและโรงเรียนเตรียมนายเรือ จึงได้กำเนิดขึ้นในปี พ.ศ.2481 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนเตรียมของแต่ละเหล่าทัพมีความรู้ความสามารถและมีลักษณะทหารอยู่ในมาตรฐานพอที่จะศึกษาในโรงเรียนนายร้อยทหารบกและโรงเรียนนายเรือ ต่อมาได้มีการ

จัดตั้งโรงเรียนเตรียมนายเรืออากาศ ในปี พ.ศ.2499 ด้วย ภายหลังจากนั้น สภาเกล้าใหม่ได้มีมติครั้งที่ 5/2500 ให้รวมโรงเรียนเตรียมของสามเหล่าทัพ ไว้ ณ ที่แห่งเดียวกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความสามัคคีซึ่งกันและกันระหว่างนายทหารทั้งสามเหล่าทัพ และเป็นประหยัคงบประมาณของชาติอีกด้วย (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

โรงเรียนเตรียมทหาร จึงได้ก่อกำเนิดขึ้น เมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ.2501 โดยรวมเอากิจการ ผู้บังคับบัญชา ครู อาจารย์จากโรงเรียนเตรียมทหารทั้งสามเหล่าทัพ มาร่วมปฏิบัติงานที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ถนนราชดำเนิน เป็นการชั่วคราว จนกระทั่งวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ.2504 จึงได้ย้ายที่ตั้งของโรงเรียนเตรียมทหาร มาตั้งที่ถนนพระรามสี่ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร และในปี พ.ศ.2506 กรมตำรวจ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ) ได้ขอให้โรงเรียนเตรียมทหาร รับนักเรียนส่วนหนึ่งของกรมตำรวจ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ) เข้าศึกษาก่อนไปศึกษาต่อในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแผนการศึกษาของชาติ ในปี พ.ศ.2524 ให้เปลี่ยนแปลงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไปจากเดิม 2 ปี เป็น 3 ปี ด้วยความตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นสมควรเปลี่ยนระบบการศึกษาของโรงเรียนเตรียมทหารเช่นกัน โดยในปีการศึกษา 2526 โรงเรียนเตรียมทหารรับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า เข้าศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหารเป็นเวลา 1 ปี ก่อนแยกไปศึกษาใน โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ อีกเป็นเวลา 4 ปี ส่วนโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ใช้เวลาศึกษาอีก 3 ปี ต่อมาในปีการศึกษา 2528 โรงเรียนเตรียมทหารได้รับนักเรียนแพทย์ทหาร ชั้นปี 1 ของวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า เข้าศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหารด้วย (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

ต่อมาในปีการศึกษา 2530 กระทรวงกลาโหมได้ปรับปรุงแบบการศึกษาโดยให้โรงเรียนเตรียมทหารรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายของกระทรวงศึกษาธิการ เข้าศึกษาเป็นเวลา 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจึงส่งตัวไปศึกษาต่อในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศและโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นเวลา 4 ปี (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

มีการย้ายที่ตั้งของโรงเรียนเตรียมทหาร อีกครั้ง ในปี พ.ศ.2543 จากที่ตั้งเดิมที่ถนนพระรามสี่ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ไปอยู่ที่ตั้งใหม่ ณ ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก และต่อมาในปี พ.ศ.2546 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้โรงเรียนเตรียมทหารเปลี่ยนแปลง หลักสูตรการศึกษาจากเดิมใช้ระยะเวลาศึกษา 2 ชั้นปี เป็นใช้ระยะเวลาศึกษา 3 ชั้นปี เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาของชาติและเป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

โรงเรียนเตรียมทหาร ใช้คำย่อว่า รร.ตท. ใช้คำภาษาอังกฤษว่า Armed Forces Academies Preparatory School ย่อว่า AFAPS และนักเรียนเตรียมทหาร ใช้คำย่อว่า นตท. คำภาษาอังกฤษว่า Pre-Cadet ย่อว่า P-Cdt (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

การคัดเลือกนักเรียนเตรียมทหาร

การคัดเลือกบุคคลพลเรือนเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ดำเนินการคัดเลือกโดยคณะกรรมการของกองทัพบก กองทัพอากาศ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำหรับผู้สมัครสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหารทั้งในส่วนของกองทัพบก กองทัพอากาศและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต้องมีคุณสมบัติและลักษณะสำคัญ (โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, 2552; โรงเรียนนายเรือ, 2552; โรงเรียนนายเรืออากาศ, 2552; โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 2550) ดังนี้

1. สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือเทียบเท่า
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 14 ปี และไม่เกิน 17 ปี ในปีที่จะเข้ารับการศึกษานักเรียนเตรียมทหาร
3. เป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด และบิดามารดามีสัญชาติไทยโดยกำเนิด
4. มีร่างกายแข็งแรง มีรูปร่างและอวัยวะสมบูรณ์ มีลักษณะท่าทางเหมาะแก่การเป็นทหาร มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ และไม่เป็นโรคหรือสภาพร่างกายหรือสภาพจิตใจซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

การสอบคัดเลือก กระทำ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรก เป็นการสอบภาควิชาการ ขั้นตอนที่ 2 เป็นการทดสอบความถนัดและวิภาววิสัย การสอบพลศึกษา การสอบสัมภาษณ์ที่วาจา และการตรวจร่างกาย

บุคคลผู้ผ่านการสอบคัดเลือกและมีสิทธิเข้าศึกษาเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ทั้งในส่วนของกองทัพบก กองทัพอากาศ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะต้องทำสัญญาสมัครตัวเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร โดยโรงเรียนเตรียมทหารจะเสนอรายชื่อผู้ได้รับคัดเลือกเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ซึ่งได้ทำสัญญาสมัครตัวเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อกองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อออกคำสั่งให้เป็นนักเรียนเตรียมทหารต่อไป

การฝึกการศึกษาของนักเรียนเตรียมทหาร

การฝึกการศึกษาสำหรับนักเรียนเตรียมทหาร ยึดตามหลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหาร ฉบับพุทธศักราช 2546 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2550) ซึ่งเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ในช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) ของกระทรวงศึกษาธิการ การฝึกการศึกษาตามหลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหาร ใช้เวลาในการศึกษา 3 ปี เพื่อให้มีความรู้และ

ทักษะในวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นความรู้ในด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเป็นพื้นฐานความรู้ในการศึกษาต่อสาขาวิทยาศาสตร์ สาขาวิศวกรรมศาสตร์และสาขารัฐประศาสนศาสตร์ ในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศและโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อีกทั้งหลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหารมุ่งส่งเสริมสมรรถภาพทางร่างกาย ตลอดจนลักษณะความเป็นผู้นำของทหารตำรวจ ปลูกฝังคุณธรรมและความสามัคคี โดยเน้นการประพฤติปฏิบัติของนักเรียนเตรียมทหารเป็นสำคัญ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

โรงเรียนเตรียมทหารมีจุดมุ่งหมายการศึกษาให้นักเรียนเตรียมทหารพัฒนาคุณภาพชีวิต และสามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี ภายใต้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข นักเรียนเตรียมทหารจะได้พัฒนาเขาวีปัญญา มีความรู้และทักษะอันจำเป็นต่อการประกอบอาชีพทหารตำรวจ ร่วมพัฒนาสังคมด้วยแนวทางและวิธีการใหม่ๆ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหารมุ่งปลูกฝังให้นักเรียนเตรียมทหารมีคุณลักษณะ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552) ดังต่อไปนี้

1. มีความรู้และทักษะในวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้
2. มีความรู้เกี่ยวกับวิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ
3. สามารถเป็นผู้นำที่มีคุณสมบัติของผู้นำที่ดีและประพฤติตนให้เป็นสุภาพบุรุษอย่างแท้จริง
4. มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยพร้อมที่จะเสียสละอุทิศชีวิตและประโยชน์สุขส่วนตน เพื่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถนำแนวทาง หรือวิธีการใหม่ๆ ไปใช้ในการพัฒนาชุมชนของตน

โรงเรียนเตรียมทหารมีระบบการประเมินค่าลักษณะทหาร โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทราบค่าลักษณะทหารของนักเรียนเตรียมทหาร ประกอบการพิจารณาแต่งตั้งนักเรียนเตรียมทหารเป็นนักเรียนบังคับบัญชา รวมถึงคัดเลือกนักเรียนเตรียมทหารผู้ที่มีลักษณะทหารดีและดีเยี่ยม อีกทั้งเพื่อนำผลการประเมินค่าลักษณะทหารที่ได้มาเป็นแนวทางในการอบรมสั่งสอนปรับปรุงแก้ไขให้นักเรียนเตรียมทหารเป็นผู้มีลักษณะทหารดีในอนาคต

วิธีประเมินค่าลักษณะทหารของนักเรียนเตรียมทหารจะประเมินตามบัญชีการประเมินค่าลักษณะทหารในด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ใจคอและสังคม ด้านอุปนิสัย และด้านลักษณะความเป็นผู้นำ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

สำหรับการประเมินค่าลักษณะทางทหาร ด้านลักษณะความเป็นผู้นำ ประกอบด้วย

1. ความไว้วางใจได้ คือ เป็นที่เชื่อถือของผู้บังคับบัญชา มั่นใจได้ ไว้วางใจมอบงานให้ทำสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ไม่น้ำใจหลังหลอก ไม่คดโกง ไม่รับแต่ปาก กระทำกิจการงานอย่างเสมอต้นเสมอปลาย
2. ความกล้าหาญ คือ กระทำกิจการงานใดๆ โดยไม่หวั่นเกรงภัยอันตราย หักใจ ผินใจ กระทำกิจ-กล้าทำในสิ่งที่ถูกที่ควร บังคับความกลัวไว้ได้-ไม่แสดงออกมา กล้ารับผิดชอบได้ทุกขณะ
3. ความอดทน คือ มีความอดทนต่อความลำบากตรากตรำ ไม่พุดไม่บ่น มีกำลังใจ ไม่ยอมท้อแท้ต่อการทำงาน ทำงานโดยไม่ปรปักษ์ จิตใจมั่นคง
4. ความยุติธรรม คือ มีความเที่ยงตรง ไม่มีอคติในการพูดหรือปฏิบัติ ฟังเหตุฟังผล พิจารณารอบคอบจึงตัดสินใจอย่างยุติธรรม เป็นกลาง
5. ไม่เห็นแก่ตัว คือ ระลึกถึงส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ไม่เอาเปรียบ คิดถึงผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวมก่อนตัวเอง เป็นผู้เสียสละ ใจคอกว้างขวาง ไม่เป็นคนหมกมุ่นคิดแต่เรื่องประโยชน์ของตัวเอง
6. มีความคิดริเริ่ม คือ เป็นคนช่างคิด ช่างค้น เริ่มต้นก่อนเป็นคนสร้างสรรค์ คอยเอาใจใส่ ต่อกิจการทั้งมวลให้ก้าวหน้าทันสมัยอยู่เสมอ เป็นคนหัวก้าวหน้า สมัยใหม่ ใฝ่ศึกษาค้นคว้าความรู้

ระบบนักเรียนใหม่

ในระยะเดือนแรกของการเป็นนักเรียนเตรียมทหาร จะได้รับการฝึกขั้นพื้นฐานของการเป็นทหารอย่างหนัก ในระยะนี้ นักเรียนใหม่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ พร้อมทั้งการฝึกเบื้องต้นที่จำเป็นก่อนที่จะได้สิทธิแต่งเครื่องแบบและศักดิ์เป็นนักเรียนเตรียมทหารโดยสมบูรณ์ ระบบนักเรียนใหม่มีความมุ่งหมายที่จะวางพื้นฐาน อุปนิสัย จิตใจ ตั้งแต่ เริ่มชีวิตนักเรียนเตรียมทหาร เพื่อให้ยึดมั่นในคตินิยมของโรงเรียน คือ ซาติ เกียรติ วินัย กล้าหาญ คตินิยมเหล่านี้ จะต้องฝังแน่นอยู่ในจิตใจเป็นคุณสมบัติประจำตัวของนักเรียนเตรียมทหาร การฝึกอบรมให้ปฏิบัติตามระเบียบวินัย การฝึกให้รู้จักเชื่อฟังคำสั่งโดยฉับพลัน และพร้อมที่จะปฏิบัติด้วยความเต็มใจ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552) โดยมีความมุ่งหมายของระบบนักเรียนใหม่ ดังนี้

1. ให้เปลี่ยนสภาพจากชีวิตพลเรือนเป็นชีวิตทหารตามลำดับเพื่อให้บังเกิดความเคยชินต่อการปฏิบัติตามคำสั่งโดยไม่มีข้อแม้ใดๆ ภายใต้อบรมเนียบของทหารตำรวจ
2. เสริมสร้างบุคลิกและอุปนิสัยอันดีงามให้มีลักษณะท่าทางที่เหมาะสมในการเป็นทหารตำรวจที่เฉลียวฉลาด
3. เสริมสร้างอุปนิสัยอดทนอดกลั้นต่อความกดดันและความยากลำบากที่ต้องประสบ ทั้งทางร่างกายและทางจิตใจและให้มีความตื่นตัวอยู่เสมอ

4. เข้าใจและยึดมั่นในระบบอาวูโต ให้มีสัมมาคารวะระหว่างผู้น้อยและผู้ใหญ่ ตลอดจนปลูกฝังความเป็นทหารเริ่มแรกให้รู้สึกตัวว่าเป็น ผู้น้อยที่สุด

5. ให้มีความสำนึกในการรักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดทุกโอกาส

การปฏิบัติของนักเรียนเตรียมทหารใหม่

การปฏิบัติของนักเรียนเตรียมทหารใหม่ ระยะเวลา 18 สัปดาห์แรก ของการเข้าศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร แบ่งเป็น 3 ห้วง (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552) ดังนี้

ห้วงที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 ถึง 4 ปรับสภาพและเสริมสร้างบุคลิกความเป็นนักเรียนเตรียมทหารใหม่

- ปรับสภาพเข้าสู่ระเบียบวินัยของทหาร
- การออกกำลังกายเบาๆ และทดสอบร่างกายเบื้องต้น
- รับการฝึกการปฏิบัติตามระเบียบส่วนตัว
- รับการฝึกการปฏิบัติตามระเบียบส่วนรวม
- รับการฝึกการปฏิบัติตามระบบนักเรียนเตรียมทหารใหม่
- รับการฝึกบุคลิกท่ามือเปล่าเบื้องต้นและแถวชิด
- เพิ่มเติมการออกกำลังกายมากขึ้น
- รับการฝึกอบรมท่ามือเปล่า
- การอบรมพิเศษตามตารางการฝึก
- รับการอบรมชี้แจงความรู้ด้านพื้นฐานของทหารตำรวจ
- ปลูกฝังอุดมการณ์ในด้านความมั่นคง
- ปลดปล่อยพักเพื่อเตรียมตัวรับการฝึกและการศึกษาด้านวิชาการและวิชาทหารตำรวจ

ห้วงที่ 2 สัปดาห์ที่ 5 ถึง 10 เพิ่มพูนบุคลิกเพื่อการแต่งเครื่องแบบนักเรียนเตรียมทหาร

- ฝึกทบทวนท่ามือเปล่า ท่าอาวุธ และแถวชิด
- ฝึกลักษณะท่าทางการปฏิบัติตนให้เหมาะสมต่อการแต่งเครื่องแบบ
- ปฏิบัติตามระเบียบการปฏิบัติประจำของกรมนักเรียน
- ปฏิบัติตามกิจกรรม การฝึกพิเศษและเตรียมการในพิธีแต่งเครื่องแบบ
- การปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนเตรียมทหารชั้นอาวูโต
- รับการศึกษาด้านวิชาการ และวิชาทหารตำรวจ
- ทดสอบสมรรถภาพร่างกาย

ห่วงที่ 3 สัปดาห์ที่ 11 ถึง 18 เสริมสร้างบุคลิกภาพลักษณะทหาร และงานสวมแหวนรุ่น

- ฝึกปฏิบัติหน้าที่การรักษาการณ์
- ฝึกพิเศษในด้านการทดสอบกำลังใจ และสมรรถภาพร่างกาย
- รับการอบรมด้านระเบียบ คำสั่งกรมนักเรียนและโรงเรียนเตรียมทหาร
- ปฏิบัติตามปฏิทินการศึกษาและระเบียบประจำของกรมนักเรียน
- ฝึกพิเศษและการเตรียมการในพิธีรับแหวนรุ่น
- ปฏิบัติตามปฏิทินการศึกษาและระเบียบปฏิบัติประจำของกรมนักเรียน
- สิ้นสุดระบบนักเรียนเตรียมทหารใหม่

ระบบนักเรียนบังคับบัญชา

นักเรียนบังคับบัญชา คือ นักเรียนเตรียมทหาร ชั้นปีที่ 3 ที่ได้รับการคัดเลือกโดยผ่านการคัดเลือกของกรมนักเรียน โรงเรียนเรียนเตรียมทหาร ให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยนายทหารนายตำรวจที่ทำหน้าที่ฝ่ายปกครองบังคับบัญชาของกรมนักเรียน โรงเรียนเตรียมทหาร ซึ่งนายทหารนายตำรวจฝ่ายปกครองบังคับบัญชาทำหน้าที่ในการควบคุมกำกับดูแลในด้านความเป็นอยู่ ระเบียบวินัย ความประพฤติ การฝึกและอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในชั้นเรียน (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2543 ; พรพิพัฒน์ เบญญศรี, 2551 ; ศศิพิมพ์ จิรศักดิ์, 2549)

การคัดเลือกนักเรียนบังคับบัญชา เป็นหน้าที่ของกรมนักเรียน โรงเรียนเตรียมทหาร โดยพิจารณาจากการประเมินค่าความเหมาะสมของลักษณะความเป็นทหาร การศึกษา การฝึก และอื่นๆ ตามที่กรมนักเรียน โรงเรียนเตรียมทหาร เห็นสมควร เพื่อนำผลการประเมินค่าความเหมาะสมที่ได้ เสนอต่อผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร เพื่อมีคำสั่งอนุมัติแต่งตั้งให้นักเรียนเตรียมทหารที่ได้รับการคัดเลือกจากกรมนักเรียน โรงเรียนเตรียมทหาร เป็นนักเรียนบังคับบัญชา โดยตำแหน่งของนักเรียนบังคับบัญชา ประกอบด้วย หัวหน้านักเรียน หัวหน้ากองพัน หัวหน้ากองร้อย หัวหน้าหมวด และผู้ช่วยครูฝึก ตามระเบียบกรมนักเรียน โรงเรียนเตรียมทหาร ว่าด้วยนักเรียนบังคับบัญชา พ.ศ.2544 (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2543 ; พรพิพัฒน์ เบญญศรี, 2551 ; ศศิพิมพ์ จิรศักดิ์, 2549)

กรรมวิธีการดำเนินการคัดเลือกนักเรียนบังคับบัญชา เริ่มจากการคัดเลือกนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 2 จำนวน 150 คน ที่มีความเหมาะสมเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักเรียนบังคับบัญชา ซึ่งพิจารณาจากการประเมินค่าความเหมาะสมโดยเพื่อนนักเรียนเตรียมทหาร อาจารย์ประจำตอน นายทหารนายตำรวจปกครอง รวมทั้งพิจารณาผลการศึกษา ลักษณะทหารที่ดี และการไม่มีประวัติถูกตัดคะแนนความประพฤติ นักเรียนเตรียมทหารที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักเรียนบังคับบัญชา จะต้องเข้ารับการฝึกอบรมในห้วงระยะเวลาเดือน

มีนาคม โดยมีระยะเวลาการฝึก ประมาณ 3 สัปดาห์เศษ ภายหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรมตาม หลักสูตรนักเรียนบังคับบัญชา กรมนักเรียน โรงเรียนเตรียมทหาร จะรวบรวมคะแนนจากการฝึก เพื่อประกาศรายชื่อนักเรียนเตรียมทหารที่ได้รับการคัดเลือก จำนวน 53 คน ให้เป็นนักเรียน บังคับบัญชาตำแหน่งหัวหน้านักเรียน 1 คน หัวหน้ากองพัน 4 คน หัวหน้ากองร้อย 12 คนและ หัวหน้าหมวด 36 คน ตามลำดับคะแนน นอกจากนี้แล้ว นักเรียนเตรียมทหารที่ได้รับการคัดเลือก อีก จำนวน 128 คน จะแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยครูฝึก 108 คน และฝ่ายอำนวยความสะดวก 20 คน (โรงเรียน เตรียมทหาร, 2543 ; พรพิพัฒน์ เบญญศรี, 2551 ; ศศิพิมพ์ จิรศักดิ์, 2549)

การพ้นจากตำแหน่งนักเรียนบังคับบัญชา เป็นไปตามระเบียบกรมนักเรียน โรงเรียนเตรียม ทหาร ว่าด้วยนักเรียนบังคับบัญชา พ.ศ.2544 คือ การประพฤติตัวไม่เหมาะสมแก่การเป็นนักเรียน บังคับบัญชาโดยถูกตัดสินจากคณะกรรมการซึ่งมีผู้บังคับการกรมนักเรียน โรงเรียนเตรียมทหาร เป็นประธานกรรมการ หรือประพฤตินิรันดรแรงจนถูกตัดคะแนนความประพฤติ หรือพ้นสภาพ ความเป็นนักเรียนเตรียมทหาร (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2543 ; พรพิพัฒน์ เบญญศรี, 2551 ; ศศิพิมพ์ จิรศักดิ์, 2549)

ความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนเตรียมทหาร

ในการฝึกหลักสูตรนักเรียนเตรียมทหารใหม่ ตลอดระยะเวลาหนึ่งภาคเรียนแรก ของชั้นปี ที่ 1 หรือประมาณ 6 เดือน จะมีการปรับเปลี่ยนชีวิตและวิถีคิดในแบบพลเรือนมาสู่ระบบทหาร นักเรียนเตรียมทหารใหม่ทุกคนต้องเข้าสู่กระบวนการดังกล่าวอย่างเข้มงวดอยู่ตลอดเวลา เมื่อเป็น นักเรียนเตรียมทหารใหม่ นักเรียนต้องทำตามคำสั่งทั้งหมดให้เสร็จ ทำให้ดี ด้วยเวลาอันจำกัดและ จะต้องหาทางออกกับปัญหาและการปฏิบัติตามคำสั่งที่ดูเหมือนจะเกินขีดความอดทนทั้งทาง ร่างกายและจิตใจ ระหว่างช่วงนักเรียนใหม่ มีนักเรียนลาออกไปมากบ้างน้อยบ้างทุกปี เพราะ อดทนไม่พอ ตะแครงแรกนี้ มีไว้สำหรับคัดกรองให้เหลือเฉพาะคนพันธุ์แกร่งไว้เพื่อสืบตำนาน นักเรียนเตรียมทหารที่หัวใจเข้มแข็งตั้งเช่นรุ่นพี่ๆ (พรพิพัฒน์ เบญญศรี, 2551) ระบบนักเรียนใหม่ มีขึ้นเพื่อเสริมสร้างอุปนิสัยอดทน อดกลั้นต่อความกดดันและความยาก ลำบากที่ต้องประสบ ทั้ง ทางร่างกายและทางจิตใจและให้มีความตื่นตัวอยู่เสมอ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

การฝึกศึกษาสำหรับนักเรียนเตรียมทหาร มุ่งหมายให้นักเรียนเตรียมทหาร เตรียมความ พร้อม ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ให้พร้อมเพื่อไปศึกษาต่อยัง โรงเรียนเหล่าทัพและโรงเรียน นายร้อยตำรวจ (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552) การฝึกศึกษาในวิชาสามัญ การฝึกศึกษาวิชาทหาร ทั้งในภาคที่ตั้งและภาคสนาม เช่น การฝึกบุคคลทำการรบเวลากลางวัน การฝึกบุคคลทำการรบ เวลากลางคืน การฝึกเข้าตี ตั้งรับ ร่นถอย การฝึกยิงปืน การฝึกหลักสูตรร่มพาราเซล การฝึกภาค ทะเล เป็นต้น หรือแม้แต่วิธีแบบต่างๆ เช่น ระบบนักเรียนใหม่ ระบบเกียรติศักดิ์ ระบบปรับปรุง

ลักษณะทหาร ระบบอาวุโส ระบบนักเรียนบังคับบัญชา เป็นต้น ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นเครื่องทดสอบความอดทนของนักเรียนเตรียมทหาร ซึ่งจะทำการประเมินโดยการประเมินลักษณะทางทหาร ด้านลักษณะความเป็นผู้นำ ด้านความอดทน (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552) โดยนักเรียนเตรียมทหารจะต้องมีความอดทนต่อความลำบากตรากตรำ ไม่พูดไม่บ่น มีกำลังใจ ไม่ยอมท้อแท้ต่อการทำงาน ทำงานโดยไม่ปริปาก จิตใจมั่นคง (โรงเรียนเตรียมทหาร, 2552)

จากการทบทวนวรรณกรรม เห็นได้ว่า คุณลักษณะที่สำคัญของนักเรียนเตรียมทหาร คือ จะต้องมีความร่างกายแข็งแรง มีลักษณะท่าทางเหมาะแก่การเป็นทหาร และมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ โดยโรงเรียนเตรียมทหารมีกระบวนการหล่อหลอมนักเรียนเตรียมทหารด้วยการเสริมสร้างอุปนิสัยอดทนอดกลั้นต่อความกดดันและความยากลำบากที่ต้องประสบ ทั้งทางร่างกายและทางจิตใจและให้มีความตื่นตัวอยู่เสมอ การทำความเข้าใจความหมายความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนเตรียมทหารที่ผ่านการบ่มเพาะจากโรงเรียนเตรียมทหาร ในทัศนะของนักเรียนเตรียมทหารที่ได้พบกับประสบการณ์นั้น ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา จะทำให้เข้าใจความจริงที่ศึกษาได้จากประสบการณ์ของชีวิต (Omery & Mack, 1995)

3. การวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา

ลักษณะสำคัญ

ชาย โพรธิตา (2550) อธิบายภูมิหลังและลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา ว่าเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพรูปแบบหนึ่งที่อาศัยแนวความคิดและโลกทัศน์จากปรัชญาปรากฏการณ์วิทยาเป็นเครื่องมือในการศึกษาปรากฏการณ์และประสบการณ์ของมนุษย์ (Holloway, 1997 อ้างใน ชาย โพรธิตา, 2550) การวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยามุ่งทำความเข้าใจความหมายประสบการณ์ชีวิตที่บุคคลได้ประสบเป็นหลัก ความหมายที่การวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาให้ความสนใจคือ ความหมายในทัศนะของผู้ที่ได้ประสบกับประสบการณ์นั้น เป้าหมายสำคัญของการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาจึงเป็นการหาคำตอบสำหรับคำถามว่า การได้ประสบกับเหตุการณ์นั้น มีความหมายอย่างไรสำหรับผู้ที่ได้ประสบมัน หรือประสบการณ์ในเรื่องนั้นมีความหมายอย่างไรสำหรับผู้ที่ได้ประสบมันมาแล้วหรือที่กำลังประสบมันอยู่ (Cohen, Kahn และ Steeves, 2000 อ้างใน ชาย โพรธิตา, 2550) การวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยามุ่งสนใจศึกษาในประเด็นว่า มนุษย์ผ่านประสบการณ์ในชีวิตมาอย่างไรบ้างและมีประสบการณ์อะไรที่สะสมในเขา เขาสร้างโลกของความจริงของเขาอย่างไร โลกความจริงของแต่ละบุคคลเป็นเรื่องประสบการณ์และความหมายที่แต่ละบุคคลสะสมเกี่ยวกับวัตถุสิ่งของต่างๆ ด้วยตัวเขาเองเท่านั้น ดังนั้นเราจึงไม่สามารถแยกความจริงของโลกมนุษย์ได้อย่าง

เป็นปรนัย (Objective) ว่าสิ่งนั้น จริง สิ่งนี้เป็นเพียงแต่ความนึกคิด (Subjective) ของคนนั้นคนนี้เท่านั้น เพราะสิ่งใดก็ตาม ถ้าเขาตีความว่า สำคัญ สิ่งนั้นก็คือ จริง สำหรับเขานั่นเอง (นิสา ชูโต, 2545)

ข้อสรุปที่สำคัญในการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา คือ ประสบการณ์ชนิดเดียวกันย่อมมีแก่นแท้ (Essence) อันเดียวกัน ซึ่งแก่นแท้ก็คือ ความหมายที่คนเข้าใจร่วมกันหรือเข้าใจตรงกัน ในการวิเคราะห์ นักวิจัยจะเปรียบเทียบประสบการณ์ของคนหลายๆ คน เพื่อหาลักษณะร่วมกันของประสบการณ์ในเรื่องเดียวกันจากคนแต่ละคน (ชาย โพลิตีตา, 2550)

แนวคิดที่เป็นฐานคิดที่สำคัญของการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา อีกประการคือ การแบ่งปันความสำคัญของประสบการณ์ด้วยการตรวจสอบความหมายโดยการรับรู้ ถ่ายโอน และตรวจสอบกับบุคคลที่ผ่านประสบการณ์เช่นเดียวกันมาแล้ว (นิสา ชูโต, 2545)

วิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา

Moustakas (1994 อ้างใน ชาย โพลิตีตา, 2550) กล่าวถึงวิธีการดำเนินการวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยา 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. กำหนดหัวข้อและคำถามในการวิจัยที่เหมาะสมกับการศึกษาแนวปรากฏการณ์วิทยา
2. ทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา
3. กำหนดเกณฑ์สำหรับคัดเลือกบุคคลและปรากฏการณ์สำหรับศึกษา
4. ให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้ที่ถูกเลือกมาศึกษา รวมทั้งจัดการกับประเด็นที่เกี่ยวกับจริยธรรม

ในการวิจัย

5. กำหนดประเด็นหรือแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก
6. ทำการสัมภาษณ์และบันทึกการสัมภาษณ์อย่างละเอียด อาจจำเป็นต้องทำการสัมภาษณ์ซ้ำหลายครั้ง
7. เตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ และดำเนินการวิเคราะห์

การเก็บข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา

นักวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บข้อมูล (ชาย โพลิตีตา, 2550) การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นวิธีเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพวิธีการหนึ่ง ที่ได้รับความนิยมจากผู้วิจัยเป็นจำนวนมากในการสัมภาษณ์ สุกางค์ จันทวานิช (2549) อธิบายว่าการสัมภาษณ์เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ถามและผู้ตอบ ภายใต้กฎเกณฑ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูล เป็นการสนทนาอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหลัก ลักษณะสำคัญของการสัมภาษณ์คือ มีความยืดหยุ่น ผู้สัมภาษณ์มีโอกาสนอธิบาย ขยายความหรือซักถามคำถามเพิ่มเติมติดต่อกัน

เพื่อให้ผู้ตอบเข้าใจจุดประสงค์ของผู้สัมภาษณ์ ทั้งยังวกกลับเมื่อผู้พูดตอบไม่ตรงคำถาม ลักษณะสำคัญอีกประการคือ ในขณะที่สัมภาษณ์ สามารถสังเกตพฤติกรรมต่างๆ ของผู้ตอบได้ ผู้สัมภาษณ์มีโอกาสสังเกตสีหน้าท่าทาง ความรู้สึกปฏิกิริยาที่ซ่อนเร้นไว้ในใจที่แสดงออกมาในขณะที่พูดและไม่พูด นักวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาจะใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ซึ่งเป็นวิธีการเข้าถึงข้อมูลด้วยการสนทนาอย่างมีเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้ข้อมูล (อารีย์วรรณ อ่วมตานี, 2549)

4.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรม ไม่พบการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งอดทนในนักเรียนเตรียมทหารทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยจึงทำการทบทวนวรรณกรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งอดทน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศไทย

ภณิดา ขนวิทยาสัททิกุล (2548) ได้ศึกษาความเข้มแข็งอดทนและสภาวะทางจิตของเยาวชนผู้ปฏิบัติธรรม กรณีศึกษากลุ่มยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ด้วยระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชน จำนวน 103 คน อายุระหว่าง 16 – 24 ปี ซึ่งเป็นผู้เข้ารับการฝึกปฏิบัติธรรมเป็นครั้งแรกในโครงการเนกขัมมบารมี (ทั่วไป) โดยยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ผลการวิจัย พบว่า ก่อนเข้ารับการฝึกปฏิบัติธรรมเยาวชนผู้ปฏิบัติธรรมมีความเข้มแข็งอดทนในระดับสูง หลังการฝึกปฏิบัติธรรมและระยะติดตามผล เยาวชนผู้ฝึกปฏิบัติธรรมมีความเข้มแข็งอดทนสูงกว่าก่อนปฏิบัติธรรม ความเข้มแข็งอดทนในระยะหลังการฝึกปฏิบัติธรรมและระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากการสัมภาษณ์เยาวชน จำนวน 10 คน คัดเลือกจากกลุ่มตัวอย่าง 103 คน จากการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ผู้ปฏิบัติธรรมรับรู้ผลดีของการฝึกปฏิบัติธรรม สำหรับประสบการณ์ระหว่างการปฏิบัติธรรมที่เอื้อให้ผู้ปฏิบัติธรรมมีความเข้มแข็งอดทนและสภาวะทางจิตเพิ่มสูงขึ้นก่อนฝึกปฏิบัติธรรม ได้แก่ 1) กระบวนการฝึกปฏิบัติธรรม รวมถึงสถานที่ปฏิบัติธรรม การฝึกสมาธิ และการฟังธรรมบรรยาย ตลอดจนปฏิสัมพันธ์กับวิทยากร พี่เลี้ยง และผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมรายอื่นในสถานปฏิบัติธรรมที่ส่งผลทางบวก 2) เป้าหมายและความคาดหวังต่อตนเองทางบวกระหว่างปฏิบัติธรรม 3) ผลทางบวกจากการได้ปฏิบัติธรรม 4) การฝึกสมาธิด้วยตนเอง และ 5) การนำหลักธรรมที่เรียนรู้ระหว่างปฏิบัติธรรมมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน

สิริกาญจน์ สง่า (2551) ทำการศึกษาผลของกลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนวพุทธต่อความเข้มแข็งอดทนของนักศึกษาและเพื่อศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจเกี่ยวกับความเข้มแข็งอดทนของนักศึกษากลุ่มทดลองด้วยข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 26 คน โดยวัดความเข้มแข็งอดทน 3 ครั้ง ได้แก่ ก่อนทดลอง หลังทดลองและระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ ด้วยแบบวัดความเข้มแข็งอดทนและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำ วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวแบบวัดซ้ำ สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มทดลองที่มีความสมัครใจให้สัมภาษณ์ หลังการทดลอง จำนวน 5 คน ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการเข้ากลุ่ม นักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนความเข้มแข็งอดทนในระดับค่อนข้างสูง 1) หลังการเข้ากลุ่มและระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ นักศึกษากลุ่มทดลองมีความเข้มแข็งอดทนสูงกว่าก่อนเข้ากลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความเข้มแข็งอดทนในระยะหลังเข้ากลุ่มและติดตามผลไม่แตกต่างกัน 2) หลังการเข้ากลุ่มและระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ นักศึกษากลุ่มทดลองมีความเข้มแข็งอดทนสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า สมาชิกรับรู้ถึงประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่ม คือ ประสบการณ์จากปฏิสัมพันธ์ทางบวก และสัมพันธภาพที่อบอุ่น ไขว่คว้าใจของสมาชิกส่งผลให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจ เกิดการยอมรับ และตระหนักถึงคุณค่าในตนเองและผู้อื่น อีกทั้งยังส่งผลเนื่องโยงให้นักศึกษามีความมุ่งมั่นพยายาม ผูกมัดตนเอง มีความสามารถในการควบคุมตนเองและยอมรับความท้าทายที่เกิดขึ้นในชีวิตเพิ่มขึ้น สัมพันธภาพที่มีความหมายที่เชื้อเชิญโดยผู้นำกลุ่มน่าจะเป็นปัจจัยเบื้องต้นที่นำไปสู่การพัฒนาความเข้มแข็งอดทนของสมาชิกในกลุ่ม

ศศลักษณ์ ศิวะภิญโญยศ (2544) ทำการศึกษาความเครียดและปัจจัยความเครียดที่มีต่อความเครียดของนักเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อศึกษาระดับความเครียดและสัมพันธเชิงเหตุผลระหว่างปัจจัยต่างๆ ได้แก่ บุคลิกภาพที่เข้มแข็ง แรงสนับสนุนทางสังคม สิ่งรบกวนในชีวิตประจำวันและการเผชิญความเครียด กับความเครียดของนักเรียนนายร้อยตำรวจ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ จำนวน 290 คน ผลการพบว่า ปัจจัยที่มีแต่ผลทางตรงต่อความเครียดของนักเรียนนายร้อยตำรวจ มี 2 ปัจจัย คือ สิ่งรบกวนในชีวิตประจำวันและการเผชิญกับความเครียด โดยสิ่งรบกวนในชีวิตประจำวันมีผลทางตรงในเชิงบวกกับความเครียด ส่วนการเผชิญความเครียดมีผลโดยตรงในเชิงลบกับความเครียด สำหรับปัจจัยที่มีผลทั้งผลทางตรงและผลทางอ้อมต่อความเครียด มี 2 ปัจจัย คือ บุคลิกภาพที่เข้มแข็งและแรงสนับสนุนทางสังคม โดยบุคลิกภาพที่เข้มแข็งมีผลทางตรงในเชิงลบกับความเครียด และมีผลทางอ้อมในเชิงลบกับความเครียดผ่านแรงสนับสนุนทางสังคม สิ่งรบกวนในชีวิตประจำวัน และการเผชิญความเครียด

ส่วนแรงสนับสนุนทางสังคมมีผลทางตรงเชิงลบกับความเครียดและมีผลทางอ้อมในเชิงลบกับความเครียดผ่านการเผชิญความเครียด

สุทธิดา เรืองเพ็ง (2550) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งอดทน การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชากับความยืดหยุ่นผูกพันวิชาชีพของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งอดทน การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชากับความยืดหยุ่นผูกพันวิชาชีพของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม จำนวน 386 คน ผลการศึกษา พบว่า ความเข้มแข็งอดทนและการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยืดหยุ่นผูกพันต่อวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กฤษณี จริยาปยุตต์เลิศ (2550) ทำการศึกษาความเข้มแข็งอดทน การดูแลสุขภาพจิตตนเอง และความเหนื่อยหน่ายของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลจิตเวช สังกัดกรมสุขภาพจิต มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายความเข้มแข็งอดทน การดูแลสุขภาพจิตตนเอง ความเหนื่อยหน่าย และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งอดทน การดูแลสุขภาพจิตตนเอง และความเหนื่อยหน่ายของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลจิตเวช สังกัดกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 230 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความเข้มแข็งอดทน แบบสำรวจวิธีการดูแลสุขภาพจิตตนเอง แบบวัดความเหนื่อยหน่าย ผลการวิจัยพบว่า ความเข้มแข็งอดทนมีความสัมพันธ์ทางลบระดับปานกลางกับความเหนื่อยหน่ายโดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การดูแลสุขภาพจิตของตนเองโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเหนื่อยหน่ายโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการศึกษาเสนอแนะว่าสามารถใช้ผลการศึกษาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาความเข้มแข็งอดทน เช่น การพัฒนาความองอกงามส่วนบุคคล (Personal Growth) ตามแนวคิดอัตถิภาวนิยม (Existentialism) และการพัฒนาทักษะการดูแลสุขภาพจิตตนเอง สำหรับพยาบาลประจำการโรงพยาบาลจิตเวช เพื่อให้มีทัศนคติที่ดีและมีทักษะวิธีการดูแลสุขภาพจิตของตนเอง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งอดทนและลดความเหนื่อยหน่ายจากการปฏิบัติงาน

เฉลิมศรี สรสิทธิ์ (2548) ทำการศึกษาความเข้มแข็งอดทนและผลลัพธ์การเผชิญปัญหาในผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้มแข็งอดทน ผลลัพธ์การเผชิญปัญหาในผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี และความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งอดทนกับผลลัพธ์การเผชิญปัญหาในผู้ป่วย

มะเร็งท่อน้ำดี โดยใช้แนวคิดความเข้มแข็งอดทน ของ Kobasa (1982) และแนวคิดผลลัพธ์การเผชิญปัญหา ของ Lazarus และ Folkman (1984) กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นมะเร็งท่อน้ำดี ตั้งแต่หนึ่งเดือนขึ้นไป ซึ่งเข้ามารับการรักษาที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ จำนวน 130 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ความเข้มแข็งอดทน และแบบสัมภาษณ์การเผชิญปัญหาในผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี ผลการวิจัยพบว่า ความเข้มแข็งอดทน โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความมุ่งมั่น ความสามารถในการควบคุม และความรู้สึกทำทนาย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลลัพธ์การเผชิญปัญหาในผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้ มีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลควรประเมินลักษณะความเข้มแข็งอดทนและผลลัพธ์การเผชิญปัญหาและหาวิธีการเพื่อส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีความเข้มแข็งอดทนเพื่อเผชิญสถานการณ์เครียดจากการเจ็บป่วย รวมทั้งหาแนวทางการพยาบาลเพื่อช่วยให้ผู้ป่วยรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง มีความสุข เกิดความพึงพอใจ และสามารถดำรงบทบาททางสังคมได้

เบญจวรรณ ม่วงจีน (2547) ทำการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรกับความเข้มแข็งอดทนของเด็กวัยรุ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตร ความเข้มแข็งอดทน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรกับความเข้มแข็งอดทนของเด็กวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 431 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตร ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Maddi และ Kobasa (1991) และแบบสำรวจความเข้มแข็งอดทน ของ Kobasa (1982) โดยผู้วิจัยนำฉบับของ รัตนะตนา อัญญา (2545) มาดัดแปลงให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งอดทนในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .312, p < .01$) ผลการวิจัยนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้การดูแลสุขภาพในการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นและสมาชิกในครอบครัวเพื่อสร้างเสริมความเข้มแข็งอดทนโดยเฉพาะด้านความทำทนาย เพื่อให้วัยรุ่นสามารถใช้เป็นแหล่งประโยชน์ส่วนบุคคลในการเผชิญกับความเครียดและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

นัยนา อินธิโชติ (2545) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร ความเข้มแข็ง และการปรับตัวของเยาวชนผู้เสพยาบ้า แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร ความเข้มแข็ง และการปรับตัวของเยาวชนผู้เสพยาบ้า แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์ กลุ่มตัวอย่างเป็น

เยาวชนผู้เสพยาบ้า จำนวน 88 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว แบบสอบถามการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร แบบสอบถามความเข้มแข็ง และแบบสอบถามการปรับตัวของเยาวชนผู้เสพยาบ้า ผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร และความเข้มแข็ง มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับการปรับตัวโดยรวมของเยาวชนผู้เสพยาบ้า ในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลธัญญารักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $< .05$

เบญจมาภรณ์ จันทโรทัย (2544) ทำการศึกษาความเข้มแข็งอดทนและความเครียดของสตรีที่เป็นมะเร็งเต้านม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้มแข็งอดทนและความเครียดของสตรีที่เป็นมะเร็งเต้านมและความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งอดทนกับความเครียดของสตรีที่เป็นมะเร็งเต้านม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สตรีที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นมะเร็งเต้านมอยู่ในระยะเวลาหนึ่งปีแรกของการวินิจฉัย และมารับบริการที่แผนกผู้ป่วยนอก ศัลยกรรมทั่วไป โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความเข้มแข็งอดทนที่ผู้วิจัยสุจิตรา เทียนสวัสดิ์ และพันทวี เชื้อขาว สร้างขึ้น และแบบวัดความเครียดสวนปรุง ชุด 104 ข้อ เฉพาะส่วนที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า ความเข้มแข็งอดทนมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในระดับต่ำที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 การวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะให้พยาบาลมีการประเมินความเข้มแข็งอดทนของสตรีที่เป็นมะเร็งเต้านม เพื่อคัดกรองโอกาสเกิดภาวะเครียดในระดับสูง

พิชิตา ตัญญาบุตร (2544) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความซึมเศร้าของวัยรุ่นตอนต้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เพื่อศึกษาระดับความซึมเศร้าของเด็กวัยรุ่นตอนต้น และหาตัวแปรประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ความเพียงพอในค่าใช้จ่ายที่ได้รับ การระบายความคับข้องใจ ปัจจัยภายใน ได้แก่ ความเครียด บุคลิกภาพแบบเข้มแข็ง และปัจจัยภายนอก ได้แก่ แรงสนับสนุนทางสังคม การอบรมเลี้ยงดู ที่สามารถร่วมกันเป็นตัวทำนายความซึมเศร้าของเด็กวัยรุ่นตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 จำนวน 600 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความเครียด แบบสอบถามเกี่ยวกับความเครียด, การสนับสนุนทางสังคม, การอบรมเลี้ยงดู, บุคลิกภาพแบบเข้มแข็ง และการระบายความคับข้องใจ ผลการศึกษาพบว่า ความเครียด บุคลิกภาพแบบเข้มแข็ง และการสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยที่ร่วมกันทำนายความซึมเศร้าของเด็กวัยรุ่นตอนต้นได้ร้อยละ 37.8 โดยความเครียดเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความซึมเศร้าของเด็กวัยรุ่นตอนต้นสูงสุด โดยความเครียดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซึมเศร้าของเด็กวัยรุ่น

ตอนต้น ในขณะที่บุคลิกภาพแบบเข้มแข็งอดทนและการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความซึมเศร้าของเด็กวัยรุ่นตอนต้น

สมพร กิวแก้ว (2543) ทำการศึกษาความเข้มแข็งอดทนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้มแข็งอดทนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็น นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 9 แห่ง ทั่วประเทศไทย จำนวน 386 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 2 ส่วน คือ ข้อมูลส่วนบุคคลและแบบสำรวจความเข้มแข็งอดทน สร้างโดย Kobasa และคณะ (Kobasa, 1982) แปลเป็นภาษาไทยโดย อุดล นิวัติชัย และ ผกาพันธ์ วุฒิลักษณ์ ผลการศึกษาพบว่า ประชากรมีคะแนนเฉลี่ยของความเข้มแข็งอดทนโดยรวม เท่ากับ 86.74 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 14.10 ประชากรร้อยละ 37.17 มีความเข้มแข็งอดทน อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ร้อยละ 29.53 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง จากการศึกษาครั้งนี้ แสดงว่านักศึกษาพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ มีความเข้มแข็งอดทนอยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าว อาจนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างเกณฑ์ปกติความเข้มแข็งอดทนในประชากรกลุ่มนักศึกษาพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

งานวิจัยต่างประเทศ

Eid และ Morgan III (2006) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งอดทน กับการปฏิบัติทางทหารในการฝึกการดำรงชีพหลักสูตรเชลยศึก และอาการ Peri-traumatic dissociation ซึ่งเป็นชนิดอาการใน Dissociative disorders ที่มีลักษณะสำคัญของโรค คือ ความผิดปกติเกี่ยวกับสติสัมปชัญญะ ความจำ เอกลักษณะ หรือการรับรู้ภาวะแวดล้อม โดยมีสาเหตุจากการประสบเหตุการณ์ร้ายแรงในชีวิต อาการอาจเป็นทันทีหรือค่อยๆเป็น และอาจเป็นได้ทั้งเรื้อรังหรือเพียงชั่วคราว โรคในกลุ่มนี้ อาจมีอาการ Dissociative amnesia ซึ่งผู้ป่วยจะลืมเรื่องราวสำคัญของตน ลืมเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของตน หรือไม่สามารถจำเหตุการณ์สำคัญบางประการ หลังจากการประสบเหตุการณ์ร้ายแรงในชีวิต (สมภพ เรื่องตระกูล, 2542) หรืออาจมีอาการ Dissociative fugue ซึ่งเป็นภาวะที่ผู้ป่วยเสียความรู้สึกตัวไปชั่วขณะและเดินทางออกจากบ้านหรือหน่วยงานของตนไปอยู่ที่อื่นทันทีทันใดโดยไม่คาดคิดไว้ก่อน พร้อมกับจำเรื่องราวในอดีตของตนไม่ได้ สับสนเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของตน หรือเปลี่ยนเอกลักษณ์คนอื่น (สมประสงค์ ศุภะวิท และ อำนาจ รัตนวิสัย, 2548 ; สมภพ เรื่องตระกูล, 2542) หรืออาจมีอาการ Dissociative identity disorder ซึ่งผู้ป่วยจะมีบุคลิกภาพหรือเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันสองแบบหรือมากกว่า แต่ละแบบจะเด่นในแต่ละวันโดยเฉพาะ และผู้ป่วยจะหลงลืมเรื่องราวสำคัญของตน (ไพรัตน์ พุกษชาติคุณากร, 2534 ;

สมภพ เรืองตระกูล, 2542) โดยทำการเก็บข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนทหาร ชั้นปี 1 หลักสูตร 3 ปี ของโรงเรียนนายเรือแห่งราชนาวิกวิทยาลัย ที่เข้ารับการฝึกดำรงชีพหลักสูตรเชลยศึก ผลการศึกษาพบว่า อาการ Peri-traumatic dissociation มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปฏิบัติทางทหาร และมีค่าพยากรณ์ ระหว่างร้อยละ 16 ถึง 26 ของความแปรปรวนระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ส่วนความเข้มแข็งอดทนมีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่สัมพันธ์กับคะแนนการปฏิบัติทางทหาร ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่าความแตกต่างระหว่างบุคคล มีผลต่อการปฏิบัติทางทหารในระหว่างสถานการณ์ที่มีความเครียดสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Florian , Mikulincer และ Taubman (1995) ได้ศึกษาความเข้มแข็งอดทนที่ส่งผลต่อสุขภาพจิต โดยมีการประเมินสถานการณ์เป็นตัวแปรกำกับ (Moderating) ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นทหารใหม่แห่งกองทัพอิสราเอล มีอายุเฉลี่ย 18 ปี จำนวน 276 นาย ที่เข้าฝึกการรบวิชาทหารราบเป็นเวลา 4 เดือน พบว่า องค์ประกอบของความเข้มแข็งอดทน ทั้งด้านการผูกมัดตนเอง ด้านการควบคุมสถานการณ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับการประเมินสถานการณ์ที่เผชิญในลักษณะคุกคามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Bartone, Roland, Picano และ Williams (2008) ได้ศึกษาความเข้มแข็งอดทนเพื่อใช้ทำนายการสำเร็จหลักสูตรทหารรบพิเศษของผู้สมัครเข้าเป็นทหารกองกำลังพิเศษแห่งกองทัพสหรัฐอเมริกา โดยทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สมัครเข้าหน่วยทหารรบพิเศษแห่งกองทัพบกสหรัฐอเมริกา จำนวน 1,138 คน ทำการเก็บข้อมูลด้วยการประเมินความเข้มแข็งอดทน โดยใช้แบบประเมินความเข้มแข็งอดทน ฉบับสั้น (Dispositional Resilience Scale หรือ DRS) และนำคะแนนที่ได้ไปใช้ทำนายการสำเร็จหลักสูตรการฝึก ด้วยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t-test) และการวิเคราะห์การถดถอย ผลการศึกษาพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรทหารรบพิเศษมีความเข้มแข็งอดทนสูงกว่าเมื่อเทียบกับผู้ไม่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรทหารรบพิเศษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น เห็นได้ว่า การศึกษาความหมายของความเข้มแข็ง
อดทนของนักเรียนเตรียมทหารที่ผ่านกระบวนการหล่อหลอมของโรงเรียนเตรียมทหาร ด้วยวิธีการ
วิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา จะทำให้เข้าใจความจริงที่ศึกษาได้จากประสบการณ์ของ
ชีวิต (Omery & Mack, 1995) ความเข้าใจในประสบการณ์ความเข้มแข็งอดทนของนักเรียนเตรียม
ทหารนี้ จะช่วยสนับสนุนการทำงานของนักจิตวิทยาการศึกษา ในการให้ความช่วยเหลือทาง
จิตใจแก่นักเรียนเตรียมทหาร รวมถึงเป็นการเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่ได้ เข้ากับกระบวนการปรึกษา
เชิงจิตวิทยาเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสำหรับนักเรียนเตรียมทหาร
โดยเฉพาะ